

Statenvergadering d.d. 1 april 2026

Energievisie 2050 – Een bouwsteen voor de Omgevingsvisie; Statenstuk 2026-6

Bijdrage van Eline Vedder

Voorzitter,

Ik heb een liefvallige echtgenoot die het zijn missie heeft gemaakt, om een aantal dagen zelfvoorzienend te kunnen zijn qua energie. En vond ik dat een half jaar geleden nog een beetje overdreven, inmiddels snap ik dat veel beter. Ik kan u zeggen voorzitter, zo'n project zet je aan het denken over de impact die energie heeft op ons dagelijkse leven, en maakt je bewust van de vanzelfsprekendheid dat de stopcontacten wel blijven leveren. Maar zo vanzelfsprekend is dat niet.

Ik heb in de commissievergadering aandacht gevraagd voor de wisselwerking tussen Rijk en provincie als het gaat over onze energievoorziening. Ik wil dat vandaag wat verder uitdiepen.

In het Nationaal Plan Energiesysteem, worden verwachtingen, doelen en kaders uiteengezet, die impact hebben op de Drentse energievisie. Er staat omgekeerd weinig in over wat Drenthe van het Rijk kan verwachten. Ik vind dat we daar als Drenthe geen genoeg mee kunnen nemen. Want grote opgaves doe je toch samen, niet alleen. Kan de gedeputeerde reflecteren op wat Drenthe terugverwacht van het Rijk? Hoe lopen de contacten hierover met het ministerie?

Dat NPE geeft Drenthe bijvoorbeeld geen ruimte voor grootschalige productie van waterstof. Zelfs niet voor voldoende productie voor eigen gebruik. Volgens mij hadden we ooit een andere ambitie. De gedeputeerde heeft in de commissievergadering kort gesproken over aansluiting zoeken op de waterstofbackbone. Kan de gedeputeerde wat meer uitdiepen hoe dat eruit zou zien, welke voordelen dat voor Drenthe heeft, en hoe we ervoor gaan zorgen dat we succesvol aansluiten?

En hoe grijpt de energievisie in elkaar met de woningbouwopgave? Ik zie nadrukkelijk interactie tussen de energievisie en de omgevingsvisie, hoe pakt die wisselwerking uit op de woningbouwopgave? Hoe afhankelijk zijn woningbouwplannen voor hun doorgang, van de plannen uit de energievisie? Zijn er nu al concrete voorbeelden waar energievoorziening de bottleneck vormt? Ik heb het in de commissievergadering gehad over de kwetsbaarheden van opereren in een geliberaliseerde energiemarkt. Ik maak me zorgen of ons buitengebied niet als 'te onrendabel om te bedienen' zal worden bestempeld, bijvoorbeeld in de

warmtetransitie. Deelt de gedeputeerde die zorgen? Welke rol speelt het voorgenomen warmtebedrijf met Overijssel hierin?

Tot slot, voorzitter, de kansen van groen gas. Ik heb vorige keer aangegeven dat ik mis hoe de provincie met de benoemde onzekerheden om wil gaan. Want kansen materialiseren zich niet vanzelf. Inmiddels zijn we heel wat weken verder, en wil ik de gedeputeerde uitdagen: wat is het aanvalsplan om van onzekerheden kansen te maken?

Voorzitter, vorige keer haalde ik de woorden van dhr Jumelet aan: 'de beste manier om iets te bereiken, is gewoon te beginnen'. We zijn begonnen, nu voortvarend verder. Ik zie een Staten die zich gemotiveerd voelt om mee te denken. Dat is mooie energie, waar de gedeputeerde voortvarend op door kan bouwen.